

Starosta Wielicki

Rynek Górny 2, 32-020 Wieliczka, tel. 12 399 98 00, www.powiatwielicki.pl, sekretariat@powiatwielicki.pl

OSR.604.22.2024

Wieliczka, dnia 28.10.2024 r.

Sz. P. Piotr Kempf
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Krakowie –
Przewodniczący Zespołu ds. lasów
o wiodącej funkcji społecznej
wokół miasta Kraków

W związku z toczącym się procesem tworzenia lasów społecznych na terenie całej Polski, w tym na obszarze powiatu wielickiego w ramach prac Zespołu ds. lasów o wiodącej funkcji społecznej wokół miasta Kraków, pragnę przedstawić swoje spostrzeżenia i uwagi w zakresie wyznaczania lasów społecznych:

1. *Decyzja nr 57 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów w Państwowych w Krakowie z dnia 16 października 2024 r. (znak: DS.0201.2.2024), jak i Polecenie Minister Klimatu i Środowiska z dnia 26 kwietnia 2024 r. (znak: DLŁ-WGL.0335.22.2024) odnoszą się do składu lokalnych zespołów ds. lasów społecznych, wskazując po 1 przedstawicielu każdej gminy, powiatu i województwa, właściwych dla danej planowanej lokalizacji ww. lasu. Wyznaczone robocze propozycje lasów społecznych, w niektórych lokalizacjach wykraczają poza obszar ustalony ww. Decyzją nr 57. Ponadto użycie sformułowania „wokół miasta Kraków” raczej powinno dotyczyć terenów w sąsiedztwie miasta, a nie na całym obszarze Nadleśnictw Niepołomice, Miechów, Krzeszowice i Myślenice. Brak przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) poszczególnych gmin i powiatów, na terenie których zostały wskazane propozycje lasów społecznych, uniemożliwia dalsze ich procedowanie w tym zakresie. Propozycje te, mogą mieć istotny wpływ na plany i rozwój, a także politykę społeczno-gospodarczą j.s.t. Dodatkowo należy podkreślić, iż na mocy ustaw samorządowych jednostki samorządu terytorialnego nie posiadają uprawnień do ingerencji w uprawnienia innych j.s.t., np. zadania powiatu nie mogą naruszać zakresu działania gmin. Ponadto j.s.t. działają tylko i wyłącznie na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów prawa (zasada legalizmu - art. 7 Konstytucji). Skoro tak, to wszelkie nowe zadania nakładane mogą być na samorząd jedynie w drodze ustawy i tylko takie przepisy stanowią jednocześnie podstawę wydatkowania środków finansowych przez samorząd. Mając ponadto na uwadze art. 1 ustawy o samorządzie powiatowym stanowiący, iż jest to lokalna wspólnota samorządowa na odpowiednim terytorium oraz art. 4 ust. 1 mówiący o wykonaniu przez powiat zadań o charakterze ponadgminnym, to należy wywieść z tego zarówno obowiązek, jak i uprawnienie jednostek*

samorządu terytorialnego do działania wyłącznie w tym zakresie przedmiotowym i terytorialnym.

2. W proces wyznaczenia lasów społecznych nie zostały w odpowiedni sposób włączone lokalne społeczności. Badania ankietowe nie odzwierciedlają konieczności tworzenia lasów społecznych przy jednym lub kilku głosach poparcia dla danej lokalizacji. Ponadto przy pracy nad konkretnymi lokalizacjami lasów społecznych powinni zostać jako członkowie Zespołu powołani przedstawiciele lokalnych społeczności, którzy najlepiej znają oczekiwania mieszkańców w kwestii potrzeby lub też przeciwskażeń do utworzenia takich lasów w ich sąsiedztwie. Włączenie lokalnych społeczności pozwoliłoby na uwzględnienie ich wiedzy i doświadczeń, co stanowiłoby ważny głos w całym procesie wyznaczania lasów społecznych, na co również zwraca uwagę Ministerstwo Klimatu i Środowiska. Należy podkreślić, iż dużą zasługę w ochronę lasów mają lokalne społeczności, które dbają o zasoby leśne, a także je wykorzystują w prowadzeniu różnego rodzaju działalności gospodarczej.
3. Wyznaczenie lasów społecznych skupia się na kwestiach związanych z pozyskaniem drewna z lasu, w zakresie trzech komponentów: wyłączenia z użytkowania (z pozyskania drewna), ograniczenia użytkowania (pozyskania drewna), modyfikacji gospodarki leśnej. Zasady gospodarowania w lasach zebrane w opracowania MKiŚ pt. „Wzmocnienie ochrony lasów ważnych społecznie wokół miast” zawierają wskazówki co do zasad gospodarowania w lasach, jednak objęcie lasów wyłączeniami i ograniczeniami w prowadzeniu gospodarki leśnej bez szczegółowych analiz skutków ekonomiczno-gospodarczych oraz ochronno-hodowlanych może spowodować w przyszłości niezamierzone rezultaty. Ochrona lasu jest naszym obowiązkiem i nikt temu nie zaprzecza, natomiast pozostałe aspekty związane z jego ochroną są również ważne do przeanalizowania, tak aby straty nie były większe od potencjalnych zysków.
4. W ramach prac nad lasami społecznymi powinno uwzględnić się również kwestie gospodarki łowieckiej, gdyż jest ona nierozdzielnie związana z lasem. W ww. opracowaniu szeroko porusza się aspekt bezpieczeństwa w lasach w kontekście zagrożeń ze strony drzew, ale nie odnosi się go dzikich zwierząt, dla których las jest naturalnym środowiskiem bytowania. Nadmierny ruch turystyczny, zwłaszcza w weekendy powoduje, że w wielu miejscach zwierzęta leśne migrują na tereny zabudowane, mieszkalne, a nawet do centrów miast, skąd trudno im powrócić do swoich siedlisk. Niestety, ale takie zjawiska są coraz bardziej powszechne i trudne do rozwiązania, a cierpią na tym nie tylko zwierzęta, ale także ludzie. Na chwilę obecną nie ma informacji, jak będzie prowadzona gospodarka łowiecka w lasach społecznych i kto będzie ponosił koszty związane ze zwierzyną łowną, w tym na terenach poza lasem?
5. Wyznaczenie lasów społecznych wiąże się z zaprzestaniem gospodarki leśnej prowadzonej w lasach lub ograniczeniem jej prowadzenia lub modyfikacjami w jej prowadzeniu. W każdym z tych kryteriów zostało zdefiniowane inne podejście do gospodarki leśnej. Jednak tylko wypracowanie spójnej propozycji dla strony społecznej i nadleśnictw gwarantuje sukces dla prawidłowej ochrony lasu z poszanowaniem prowadzenia w nim gospodarki leśnej oraz gospodarki łowieckiej. Należy pamiętać, że wiedza merytoryczna leśników w stuletniej historii Lasów Państwowych pozwoliła m.in. na odbudowę lasów po okresie wojennym, zachowanie lasów w ich naturalnym stanie, a obecnie na prowadzenie prac związanych z udostępnieniem lasów społeczeństwu poprzez budowę ścieżek edukacyjnych, spacerowych, do jazdy konnej, altan i miejsc odpoczynku, spotkań z leśnikami, itd. W wielu miejscach wokół miasta Kraków funkcjonują już lasy, które można nazwać lasami społecznymi, i to one w pierwszej kolejności powinny zostać wyznaczone jako lasy społeczne, na co również zwraca uwagę MKiŚ. Jednak podczas prac Zespołu wskazano znacznie więcej lasów, a to w połączeniu z brakiem informacji

nt. finansowania lasów, przy wyłączeniu lub ograniczeniu prowadzenia gospodarki leśnej nasuwa wiele wątpliwości i obaw. Niestety, ale w trakcie prac Zespołu pomimo zadawanych pytań przedstawicielowi Ministra Klimatu i Środowiska, nie uzyskano odpowiedzi, jak ma wyglądać finansowanie lasów, jeżeli w lasach społecznych zostanie wprowadzone wyłączenie lub ograniczenie użytkowania zakładające, że odpowiednio będzie brak pozyskania drewna lub większość (min. 50%) dojrzałego drzewostanu nie będzie pozyskiwana? Na tym etapie prac należało oczekiwać ustaleń w zakresie sposobu finansowania lasów w każdym z trzech kryterium, tj. wyłączenia, ograniczenia lub modyfikacji gospodarki leśnej.

6. Z przedstawionych informacji wynika, że lasy społeczne nie będą obciążać budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Jednak już na tym etapie można wskazać, że lasy społeczne będą intensywnie odwiedzane i wykorzystywane przez społeczeństwo. Dlatego przed ostatecznym wyznaczeniem lasów społecznych powinno się sporządzić analizę ekonomiczną koniecznych do wykonania inwestycji wraz ze wskazaniem źródeł ich finansowania. Brak takiej analizy może spowodować, że korzystanie z lasów społecznych będzie utrudnione lub wręcz niemożliwe. Dodatkowo należy również dokonać szczegółowego rozeznania w terenie, tak aby wyznaczone lasy społeczne były dostępne pod kątem istniejących dróg, czy miejsc postojowych. Brak odpowiedniej dostępności do lasów nie może odbywać się kosztem lokalnej społeczności, a zwłaszcza mieszkańców posesji położonych przy lasach.
7. Wyznaczanie lasów społecznych powinno odbywać się w znacznie dłuższym okresie czasu, tak aby każda propozycja obszaru jako potencjalnego lasu społecznego mogła zostać omówiona i przedyskutowana na forum spotkań Zespołu.

STAROSTA WIELICHI

Roman Ptak

Otrzymują:

1. Adresat
2. OSR a/a